

druge polovice knjige, ki se dotikajo z železnico povzročena "uničenja prostora in časa". Dejansko je v teh poglavjih najbolj izpostavljena sprememba struktur starejše družbe. V teh najbolj ambicioznih poskusih iskanja historičnih zakonitosti in globljih resnic družbene zgodovine železnice v XIX. stoletju nam avtorja razkrivata in upravičita bistvo tovrstne sodobne zgodovinske študije – razumeti vzpostavitev novih prostorskih in časovnih dimenzij.

Močan efekt železnice na prostor se kaže od novih planiranj urbanizacije mest do človekovih osebnih doživetij in vzpostavljanja novih geografsko neodvisnih prostorov na vlakih ter povsem novih predstav o okolju. Skladnosti med pokrajino po kateri so nekoč s kočijami potovali in med geografijo ni več. Potnik je nekje vstopil, določeno število ur prebil (pil, jedel, bral...) v neki novi, njemu finančno ustrezajoči družbeni kasti (potovalnem razredu) in izstopil na drugi postaji v čisto drugi svet. Podobno je železnica vehementno spremenila dojemanje časa. Čas merjen prej s krajevnimi cerkvenimi zvoniki je namreč ob dejstvu, da so ti kraji z izmerjeno medsebojno povezavo morali vzpostaviti natančna medsebojna merila, privedel do natančnega poenotenja medkrajevnih časov. Hitrost je dokončno prinesla točnost. Vzajemna sinhronizacija, ki je med drugim povzročila tudi masovno uporabo žepnih ur, je privedla tudi do mednarodne standardizacije enotnega časovnega štetja. Sinhronizacija vlakovnih kompozicij pa je ob železniških tirih vzpostavila tudi vzporedno mrežo, ki je omogočala delovanje živčevju železnice – telegrafu, takrat izvirno slovensko poimenovanemu "urnokaz". Četudi zaradi cene storitve smrtniku takrat zelo težko dostopna, je informacija prvič dobila možnost bliskovitega potovanja. Skratka, tudi v tej knjigi ne moremo mimo dejstva, da sta se svet in predvsem človek s pomočjo inovacij bistveno spremenila, a dodatna kvaliteta knjige je, da avtorja tudi takšne podatke, ki bi utegnili izpasti kot neizogibno faktografsko zgodovinarjevo naštevanje inovacij, spretno vtaka v zgodbo, ki bralcu odpira nova razmišljanja o nastanku modernega sveta, pravzaprav bolj rečeno sodobnega življenjskega sloga, danes tako močno zaznamovanega z globalizacijo, točnostjo, hitrostjo, redom...

Knjiga je v slovenskem okolju aktualna, ker išče zakonitosti socialne zgodovine železnice za slovenski prostor. Vendar slovenski plot jo prostorsko in metodološko ne determinira. Avtorja se zavedata, da so bile slovenske dežele vedno del širšega zgodovinskega prostora. Kot je razvidno iz sprotnih opomb ob robu teksta, je raziskovalni pristop k sistematičnemu dokazovanju določenih zgodovinskih tez med obravnavo največkrat tak, da avtorja prepogosto ne izhajata iz slovenskega prostora, ampak povzemata teze iz sorodnih nemških študij in kasneje te bogatita z domačimi dokazi, največkrat kar z odličnimi citati. Omenjena metoda obravnave slovenskega prostora v XIX. stoletju dokazuje še enkrat, da za slovenski prostor lahko mirno obvelja večina generalnih tez širšega srednjeevropskega okolja.

"Ko vihar dirjajo hlaponi", dvanajsti zvezek zbirke Tiri in čas, je dobrodošla in prijetna novost predvsem zato, ker je prvič na Slovenskem izrazito namesto kilometrov tirov in predorov v ospredju človek in njegovo doživljanje železnice v določenem času. Veseli pa tudi to, da je z vidika zgodovine železnic (kot zelo specifične teme) družbena zgodovina železnice odlično predstavljena skozi pravoverno zgodovinsko metodo in ni (tako kot opažamo včasih na posameznih podobnih temah) zgodovinski pojav obravnavan skozi strogo tehnično navdahnjeno miselno mrežo avtorjev, ki imajo (družbeno) zgodovino bolj kot nujno zlo stlačeno kdo ve kam.

Borut Batagelj

Iz zgodovine Celja 1918-1941. Celje : Muzej novejšje zgodovine, 2001. 368 strani. (Odsevi preteklosti ; 3)

Preučevanje lokalne zgodovine ima v Celju že bogato tradicijo. V zadnjih letih mu je dal nov zagon Muzej novejšje zgodovine Celje, ki si je vzporedno z delom na novi stalni razstavi Živeti v Celju zastavil zahteven krajevnozgodovinski raziskovalni projekt oziroma izdajo petih zbornikov razprav v zbirki Odsevi preteklosti. V posameznih zbornikih naj bi bili po kronološkem zaporedju objavljeni najnovejši izsledki o Celju in Celjanih od konca 18. stoletja do izteka drugega tisočletja s področja političnega, upravnega, urbanističnega, gospodarskega, socialnega in kulturnega razvoja, posebej pa naj bi bile v prispevkih osvetljene tudi spremembe v načinu življenja oziroma utrip vsakdanjika. Tako vsebinsko široko zasnova-

na zbirka je zanimiva za širok krog bralcev, novi raziskovalni dosežki o posameznih dogodkih in procesih iz celjske preteklosti za obdobje 20. stoletja pa so dragoceno dopolnilo in obogatitev stalne muzejske razstave. To delo je bilo sklenjeno leta 2000, njegovo uspešnost pa je pokazala tudi podelitev Valvasorjevega odličja njenim avtorjem za najvišje muzejske dosežke. Uredniški odbor zbirke pod vodstvom glavne oziroma odgovorne urednice Marije Počivavšek in Andreje Rihter, višjih kustosinj iz Muzeja novejšje zgodovine Celje, pa je pred kratkim z izidom tretjega zbornika uspel opraviti več kot polovico svojega programa. Zbornikoma razprav Iz zgodovine Celja 1780-1848 (1996, 292 str.) in 1848-1918 (1998, 388 str.) se je letos pridružil še obsežen zbornik za čas med vojnama. Ob ugotovitvi, da je v zbirki doslej 16 avtorjev objavilo 35 razprav in krajših člankov naj poudarimo, da je preučevanje različnih vidikov zgodovinskega razvoja Celja glede na širšo pomembno vlogo tega mesta, dragocen prispevek tudi k politični, gospodarski, socialni in kulturni podobi Slovenije v posameznih obdobjih.

To dejstvo kaže že obsežna uvodna razprava tretje knjige, v kateri je dr. Jurij Perovšek prikazal značilnosti političnega življenja v Celju med vojnama. Avtor je opisal vrsto pomembnih dogodkov in procesov, ki potrjujejo njegovo temeljno ugotovitev, "da je bilo Celje pomembno vozlišče političnega dogajanja na Slovenskem v prvi jugoslovanski državi" (33). Stranke, organizacije in gibanja vseh treh idejnopolitičnih taborov, katoliškega, liberalnega ter socialističnega in komunističnega, so v Celju kot tretjem največjem mestu v jugoslovanskem delu Slovenije organizirale številne vseslovensko pomembne kongrese, konference, shode in druge prireditve, na katerih so predstavile in utemeljevale svoje ključne politične programe o narodnem vprašanju in državni ureditvi oziroma o unitarizmu in slovenski narodni individualnosti ter centralizmu in avtonomizmu, o svojih idejnih temeljih ter o svojih stališčih do komunizma in fašizma ter aktualnega dogajanja doma in v svetu. V posebnem podpoglavju je avtor obdelal "tudi lastno le na Celje vezano politično dinamiko, ki so jo vzpodbujali različni politični vzroki..." (33) ter je bila tudi odsev posebnega značaja mesta, posebej tudi obstoja gospodarsko močne nemške manjšine v njem. Celjski politični utrip je osvetlil zlasti s prikazom parlamentarnih in občinskih volitev ter po njihovi analizi ugotovil, da je v njem večino medvojnih obdobjev prevladoval liberalni tabor, ki je izdajal tudi pomembno politično glasilo Nova doba. Ob sklepu razprave je poudaril, da so se v Celju o vseh temeljnih vprašanjih "izražale in opredeljevale vse ključne prvine takratne slovenske politike. Zato pomeni poznati vlogo Celja v slovenskih političnih razmerah v času prve Jugoslavije – poznati pomemben in tudi vsenarodno označujoč vidik politične zgodovine Slovencev..." (42) med vojnama.

Ob bogati in tehtni Perovškovi osvetlitvi medvojnega političnega dogajanja v Celju naj opozorim še na novo gradivo, ki sem ga našel v Arhivu Republike Slovenije in uporabil pri pisanju monografije o delovanju ljubljanske in mariborske oblastne samouprave oziroma o slovenskem parlamentarizmu konec dvajsetih let, in ki pomembno dopolnjuje vlogo Celja med vojnama. K avtorjevemu opisu rezultatov volitev v mariborsko oblastno skupščino na Celjskem januarja 1927 naj dodam, da je imelo v njem sedež Upravno sodišče za Slovenijo s Prekmurjem, ki je imelo tudi pravico sodno overovljati izvolitve oblastnih in parlamentarnih poslancev ter reševati pritožbe za občinske volitve za vse slovensko ozemlje. Posebej zaradi geografskosrediščnega položaja Celja v jugoslovanski Sloveniji, v dvajsetih letih razdeljeni na ljubljansko in mariborsko oblast, je bilo v njem nekaj pomembnih sestankov predstavnikov obeh slovenskih oblastnih samouprav. Tako so se v Celju pred prvima sejama ljubljanske in mariborske oblastne skupščine 23. februarja 1927 sestali na listi Slovenske ljudske stranke izvoljeni oblastni poslanci, ki so imeli v obeh absolutno večino, ter sklenili, da bodo premostili razdeljenost Slovenije z enotnim in usklajenim reševanjem vseh temeljnih skupnih zadev, prav tako pa si bodo prizadevali čim bolj okrepiti oblastno samoupravo v smislu udejanjanja avtonomističnega strankinega programa. V Celju so se sestali tudi oblastni poslanci iz vrst poglavitne opozicijske Samostojne demokratske stranke in določili skupna stališča za delovanje v ljubljanski in mariborski oblastni skupščini. Njuna izvršilna organa – oblastna odbora sta imela 3. aprila 1927 prvo skupno sejo v celjskem hotelu Evropa, kjer sta razpravljala o možnostih za skupno reševanje vseslovenskih gospodarskih, socialno-zdravstvenih in kulturno-prosvetnih zadev. Celje je bilo po dogovorih obeh oblastnih odborov predvideno kot mesto skupnih zasedanj obeh oblastnih skupščin, na katerih naj bi sprejemali enotne uredbe oziroma zakonske akte za obe slovenski oblasti. Tako naj bi se v Celju spomladi 1928 sestala nekaka skupščina Slovenije, ki bi bila tudi manifestacija za enotnost Slovenije, prav tako pa naj bi v tem mestu potekala tudi slavnostna seja obeh slovenskih oblastnih skupščin ob desetletnici prevrata 29. oktobra. Osrednja vlada je takšne manifestacije za zedinjeno Slovenijo zaradi hudo zaostrenih notranjepolitičnih razmer prepovedala in tako Celje ni postalo sporazumno

dogovorjeni občasni sedež neke oblike slovenskega parlamenta oziroma skupnih sej obeh slovenskih oblastnih skupščin. Celje je imelo torej tudi zanimivo vlogo v zgodovini začetkov slovenskega parlamentarizma, kot sedež Upravnega sodišča pa tudi pomemben položaj v sodni veji oblasti v Sloveniji.

Tone Kregar je v svoji razpravi o upravnem razvoju Celja v letih 1918-1941 poglavito pozornost posvetil osvetlitvi pristojnosti, organiziranosti in delovanja po prevratu slovenizirane mestne samo(uprave) ob dejstvu, da je enako kot še tri slovenska mesta opravljala tudi naloge okrajnega glavarstva oziroma sreskega načelstva. Ob komasacijah je prišlo sredi leta 1935 do združitve celjske mestne občine z občino Celje-okolica, s čemer se je "dokončno oblikovala enotna geografska, gospodarska, kulturna in socialno-demografska mestna celota..." (49) kar je avtor poudaril kot prelomnico "pomembno tako za takratno kot za današnje Celje" (351).

Kot je ugotovil mag. Branko Goropevšek, je ločenost in kasnejša združitev mestne in okoliške občine vplivala tudi na prostorski razvoj Celja med vojnoma, ki je potekal brez regulacijskega načrta. Avtor je prikazal, kako so zlasti gospodarske konjunktore in krize vplivale na potek in oblike izgradnje posameznih mestnih predelov, posebej pa je med značilnostmi tedanjega razvoja opozoril na naglo higienizacijo in elektrifikacijo ter porast prometa, kar se je odražalo v ustroju in videzu mesta. V njem je bilo med vojnoma zgrajenih več novih mestnih predelov, pa tudi nekaj reprezentativnih objektov.

Tri obsežne razprave osvetljujejo s številnimi podatki, kako je Celje postalo v neagrarnih panogah eno "najbolj razvitih mest v Sloveniji" (353). Za področje industrije je nagli razvoj prikazal dr. Milko Mikola, velik napredek na področju obrti in trgovine je obdelala Marija Počivavšek, razmah denarnih zavodov pa dr. Žarko Lazarevič. Podroben prikaz razvoja posameznih industrijskih panog in vseh tovarniških podjetij temelji zlasti na preučitvi gradiva v Zgodovinskem arhivu Celje in Arhivu Republike Slovenije. Iz avtorjevih poudarkov pomembnih značilnosti naj povzamemo ugotovitve, da je bilo med vojnoma ustanovljenih preko 40 novih podjetij in da se je število industrijskega delavstva podvojilo, da je bilo po nacionalnem izvoru v industriji največ nemškega kapitala predvsem iz vrst celjskih Nemcev, ob dejstvu, da je bilo sicer število nemških podjetij v Celju neprimerno manj kot slovenskih, daleč najpomembnejša panoga v mestu je bila kovinska s podjetji, ki so bila s skoraj 1800 zaposlenimi med največjimi v Sloveniji in v Jugoslaviji, kot nova panoga se je na prelomu dvajsetih in tridesetih let uveljavila tekstilna industrija, tretja najuspešnejša je bila kemična industrija, po številu zaposlenih pa so jim sledile gradbena, grafična, lesna in živilska industrija. V razpravi o razvoju obrti in trgovine, obratov obeh panog je bilo v Celju približno enako, vsakih nekaj nad tristo, v davčnem okraju Celje okolica pa je bilo obrtnih obratov celo nad tisoč, je avtorica podrobneje obdelala zlasti problematiko trgovinske dejavnosti, posebno pozornost pa je posvetila spremembam na področju obrtne zakonodaje ter organiziranosti obrtnikov v zadruga in združenja, trgovcev pa v gremij. Celje je imelo pomembno vlogo v razvoju obrtništva na Slovenskem, iz medvojnege časa izvira tudi sejemska tradicija. Temeljna je njena ugotovitev, da so bila za razcvet obrti in trgovine ugodna konjunktorna dvajseta leta do velike gospodarske krize. Dr. Lazarevič je v najobsežnejši razpravi zbornika uvodoma poudaril, da je Celje, ki je postalo že pred letom 1914 "pomemben finančni center svojega vplivnega področja" svojo vlogo med vojnoma "še poglobilo, v nekaterih primerih celo preseгло" in je npr. Celjska posojilnica postala bančni zavod slovenskih razsežnosti. Ugotovil je tudi, da je bila ponudba finančnih storitev v Celju "velika in raznolika" (142) nudili pa so jo številni javni, zasebni in združni denarni zavodi. Odlika njegove razprave so temeljite analize različnih vidikov uspešnosti in kriz njihovega poslovanja po virih, pri čemer je ugotovil, da je kreditno združništvo po hranilnih vlogah in kreditih "daleč preseгло zasebni in javni bančni sektor" (184). Celjski denarni zavodi so bili popolnoma usposobljeni za podporo podjetniškim pobudam v regiji, Celje pa je tedaj na finančnem področju "zlahka tekmovalo" z zunajljubljskimi gospodarskimi središči, tudi z Mariborom.

Značilnosti sprememb v načinu življenja v Celju med vojnoma sta obdelala dr. Janez Cvirn in Andreja Rihter. Cvirnova razprava o meščanstvu v Celju po razpadu habsburške monarhije plastično osvetljuje prelomne spremembe v življenjskem utripu mesta po prevratu leta 1918. Najprej je opisal značilnosti meščanskega življenja na različnih področjih, posebej z vidika skrajno zaostrenih slovensko-nemških odnosov in procesa popolnega ločevanja pripadnikov obeh narodov v desetletjih pred prvo svetovno vojno. Nato je podal podobo Celja v prvih povojnih letih, ko se je ob slovenizaciji javnega življenja naglo spremenilo iz "največjega nemškega mesta na jugu monarhije" v slovensko mesto, ob dejstvih, da je na nedemokratskem sistemu utemeljena politična moč nemštva propadla in da je delež nemškega prebivalstva "nezadržno padal" (201). Avtor je osvetlil vse pomembne poprevratne politične, gospodarske,

socialne in kulturne spremembe z vidika njihovega vpliva na življenje slovenskega in nemškega meščanstva v Celju ter njihove medsebojne odnose. Ob sklepu je ugotovil, da se je po letu 1923, ko je bilo konec velikih povojnih gospodarskih in socialnih težav, življenje na vseh področjih normaliziralo, tedaj pa je bil tudi začetek postopnega "obnavljanja politične moči nemštva" (210). Podobo družabnega življenja v Celju je še posebej tudi s smotno izbranim fotografskim gradivom dopolnila Andreja Rihter, ki je v svojem prispevku opisala turistična prizadevanja v "biseru ob Savinji".

Podobo celjskega zdravstva in socialnega varstva med vojnoma je s svojim prispevkom dopolnila mag. Ivanka Zajc Cizelj. Uvodni pregledni oris, povzet po literaturi, je obogatila z zanimivimi podatki iz fonda Mestne občine Celje in časopisja o prizadevanjih mestnih oblasti za zatiranje epidemij, ki se je spolitiziralo, ter za ureditev problematike ustanov socialnega varstva za odrasle in otroke.

Ista avtorica je napisala tudi dva prispevka s področja šolstva in prosvete, kjer je po prevratu Celje doživelo velike spremembe. V razpravi o razvoju vzgoje in izobraževanja v Celju v obdobju 1919-1941 je dopolnila dosedanja literaturo predvsem z vidika, kako je potekala poprevratna slovenizacija šolstva in kako so med vojnoma mestne in šolske oblasti reševale občutljivo problematiko nemškega učnega jezika. Novi izsledki so rezultat preučevanja gradiva v Zgodovinskem arhivu Celje, avtorica pa je to zanimivo tematiko ilustrirala tudi z obsežnejšimi odlomki najpomembnejših dokumentov in ob sklepu poudarila, da je bila leta 1934 z ukinitvijo zadnjega nemškega oddelka zaradi prenizkega števila nemško govorečih učencev, zaključena v celjski šolski zgodovini problematika manjšinske šole. Predvsem po podatkih iz časnika *Nova doba* je prikazala celjsko društveno delovanje z vidika njegovega prispevka na izobraževalnem področju. Poudarila je zlasti pomembno vlogo Ljudskega vseučilišča, ki ga je leta 1921 ustanovilo več celjskih društev, in je nato dve desetletji uspešno organiziralo številna poljudnoznanstvena predavanja pa tudi nekaj tečajev za pridobitev višje izobrazbe, za izobraževanje svojih članov pa so skrbeli tudi različna društva, ki jih je bilo v Celju registriranih nad sto.

Navedeni časnik je bil temeljni vir tudi za razpravo Božene Orožen, ki je uvodoma dodala še nekaj podatkov o celjskih kulturnoprosvetnih društvih in Ljudskem vseučilišču kot prvi taki ustanovi v Sloveniji, nato pa je podrobno navedla prireditve in osebnosti, ki so zaznamovale in sooblikovale celjsko kulturno dogajanje v desetletju po prevratu. Ugotovila je, da je bilo kulturno življenje zelo raznoliko, da se je v njem prepletalo delo domačinov z nastopi gostujočih, da so bile številne zlasti gledališke in glasbene prireditve ter da sta v literarni ustvarjalnosti izstopala zlasti Anton Novačan in Vladimir Levstik, kritično pa je dodala, da je bilo "dovolj... za kulturno delo zagnanih ljudi, ni pa (bilo) vedno dovolj zrelih užiivalcev kulturnih dobrin" (317). Navedla je tudi, da je že v tem obdobju Janko Orožen napisal prvo monografijo o zgodovini Celja, z vidika obravnavane zbirke pa naj poudarimo, da se je s svojim še kasnejšim izjemno bogatim opusom uveljavil kot eden vodilnih slovenskih krajevnih zgodovinarjev in da pomenijo številni prispevki v prvih treh zbornikih v pretežni meri dopolnitev njegovih temeljnih raziskav celjske zgodovine.

Sklepno razpravo v zborniku je prispevala Mateja Malnar, ki je osvetlila nastanek in delovanje Kulturbunda v Celju v okviru širše predstavitev vloge te nemške kulturnopolitične organizacije med vojnoma. Za splošni opis je uporabila relevantno literaturo, dragoceni pa so zlasti njeni novi izsledki, ki temeljijo na preučevanju arhivskega gradiva v Muzeju novejšje zgodovine v Celju in fonda Kulturbunda v arhivu Ministrstva za notranje zadeve. Že ob začetku razmaha Kulturbunda v Sloveniji je bila leta 1931 ustanovljena močna krajevna skupina v Celju, ki je kmalu postala "duhovno središče nacionalsocialističnega gibanja v Dravski banovini" (341), financirali pa so jo vodilni nemški celjski podjetniki. Avtorica je posebno pozornost posvetila rekonstrukciji kadrovske sestave vodstvenih organov in procesu nacifikacije članstva ter osvetlitvi širše vloge celjske organizacije Kulturbunda, ob sklepu pa je po ohranjenih zapisnikih zaslišanj in pričevanj o likvidacijah ugotovila, "da je bila usoda celjskih Kulturbundovcev po drugi svetovni vojni dosti bolj kruta od usode ostalih z območja Slovenije" (345).

Med 13 obsežnimi razpravami in krajšimi prispevki v obravnavanem zborniku jih je nekaj pomembnih tako za lokalno kot vseslovensko zgodovino med vojnoma, večina avtorjev pa z novimi izsledki dopolnjuje zlasti pomembne vidike razvoja Celja in okolice med prevratom leta 1918 in nemško okupacijo leta 1941. Preučevali so zlasti arhivske in časopisne vire, članki so opremljeni z znanstvenokritičnim aparatom ter povzetki v nemškem in angleškem jeziku, ob pritegnitvi zlasti dokumentacije iz Zgodovinskega arhiva Celje pa naj dodamo, da so za posamezna vprašanja pomembni viri še tudi v Arhivu Republike Slovenije. V vsebinskem pogledu je uredništvo tudi pri oblikovanju tretjega zbornika uspešno udeležilo široko tematsko zasnovi projekta, in tudi za čas med vojnoma mu je uspelo pritegniti raziskoval-

ce celjske zgodovine predvsem iz domačih ustanov (celjskega Zgodovinskega arhiva in Osrednje knjižnice), pa tudi iz osrednjih ustanov (Inštituta za novejšo zgodovino in Filozofske fakultete v Ljubljani), pri čemer je posebej dragoceno, da se je prav ob tej zbirki izoblikoval team zlasti mlajših celjskih raziskovalcev, kar je porok za nadaljnje raziskave in bogatenje vedenja o preteklosti Celja, posebej pa tudi za uspešno končanje zastavljenega projekta Muzeja novejše zgodovine Celje. Poudarimo naj, da je zbirka Odsevi preteklosti pomemben prispevek k bogati literaturi o zgodovinskem razvoju Celja, po kateri izstopa v slovenskem krajevnem zgodovinopisju.

Miroslav Stiplovšek

KRONIKA

časopis za slovensko krajevno zgodovino

Sekcija za krajevno zgodovino Zveze zgodovinskih društev Slovenije že vse od leta 1953 izdaja svoje glasilo "**Kronika**". Revija je ilustrirana in poleg poljudno-znanstvenih prispevkov iz slovenske zgodovine pogosto objavlja tudi razprave in članke, ki po svoji problematiki presegajo ozke lokalne okvire. "Kronika" ima namen popularizirati zgodovino in zato poroča o delu zgodovinskih ustanov in objavlja ocene novih knjig, pomembnih za slovensko zgodovinopisje.

"Kroniko" lahko naročite na sedežu Zveze zgodovinskih društev Slovenije, 1000 Ljubljana, Aškerčeva 2/I. Po izredno ugodnih cenah je na razpolago tudi večina starejših letnikov revije.

V seriji "**Knjižnica Kronike**" so izšle naslednje publikacije:

Milko Kos, SREDNJEVEŠKA LJUBLJANA, topografski opis mesta in okolice (1955), 96 strani
Igor Vrišer, RAZVOJ PREBIVALSTVA NA OBMOČJU LJUBLJANE (1956), 72 strani
Vlado Valenčič, SLADKORNA INDUSTRIJA V LJUBLJANI (1957), 68 strani
Sergij Vilfan – Josip Černivec, ZGODOVINA LJUBLJANSKE MESTNE HIŠE (1958),
128 strani
Peter Vodopivec, LUKA KNAPELJ IN ŠTIPENDISTI NJEGOVE USTANOVE (1971),
104 strani